

SMALL MEASURES KVALIFICERER UNDERVISNING

Højest seks, fokuserede spørgsmål med enkle svarmuligheder giver gymnasielærere indblik i, om deres elever arbejder som ønsket og tager nye læringsformer til sig. Ifølge lektor **Ane Qvortrup** kan de såkaldte small measures kombinere store data med små data fra hverdagens konkrete praksis.

Af **Annette Haugaard**

Enkelte taler med læreren, mange stirrer på pc'en mens flere hvisker med sidemanden. Så gad vide, om eleverne er optagede af formler eller Facebook, mellemkrigsårene eller Messenger?

Som underviser kan det være svært at afgøre, om man har tag i klassens faglighed, for den lærende og den lade kan med det blotte øje se ens ud. Nu kan et nyt didaktisk redskab gøre gymnasielærere klogere på deres egen praksis, mener lektor Ane Qvortrup, der er leder af Center for Interdisciplinær Forskning og Udvikling på Syddansk Universitet.

Hun har bragt såkaldte small measures til Danmark fra USA, hvor hun stødte på den nyligt udviklede idé i forbindelse med et forskningsprojekt med den anerkendte professor Paul Cobb. Small measures er hurtige, fokuserede spørgeskemaer, som

med få spørgsmål og enkle svarmuligheder indsamler aktuelle data om, hvordan elever arbejder her og nu.

”Vi har i en årrække fokuseret på ’store’ data om tendenser i eksempelvis unges trivsel og karakterudvikling, men svarene kommer ofte med en vis forsinkelse, og de kan sjældent bruges til at planlægge undervisningen i tysk tirsdag formiddag. Small measures er derimod et konkret refleksionsværktøj, som giver helt praksisnære data om, hvordan ens elever agerer i forhold til en specifik undervisning lige nu. De kan kvalificere den pædagogiske dømmekraft og bruges, når man fornemmer, at noget ikke fungerer efter hensigten, eller man er i tvivl om, hvad der foregår i klassen,” siger Ane Qvortrup.

Præcise spørgsmål kobler store og små data

Small Measures kan være relevant til at undersøge elevernes indsats, hvis en klasse har faglig fordybelse i matematik, men underviseren er i tvivl om, hvordan eleverne arbejder med opgaverne. Det er ifølge Ane Qvortrup en problematik, der er netop så præcis og afgrænset, som der er brug for i small measures, og derudover har problematikken det rette fokus på proces frem for præstation.

”Undervisningsforskning viser, at feedback fremmer læring. Men ofte giver vi feedback på, om et produkt er godt eller skidt, og det bliver usynligt for eleverne, hvilke små skridt de skal tage for at planlægge, strukturere og gennemføre læringsaktiviteter. Det kan small measures tydeliggøre for eleverne. Samtidig hjælper de underviseren til at reflektere over, om hans forventninger til arbejdsprocessen bliver opfyldt,” siger hun.

Matematiklæreren specificerer derfor en række kriterier for hans ønske til elevernes måde at udføre opgaven, som kan være begrundet i uddannelsesforskningen, didaktikken eller egne erfaringer. Resultatet bliver syv spørgsmål til eleverne: Arbejdede du med de anviste øvelser? Læste du eksemplerne og den øvrige tekst? Søgte du hjælp hos andre til øvelserne? Søgte du hjælp hos underviseren? Søgte du supplerende litteratur? Har du indkredset dine faglige mangler? Har du lavet en plan for at arbejde med dine eventuelle faglige mangler?

Nu har matematiklæreren et eksemplarisk, lille spørgeskema, der består af de ønskede højst 6-8 spørgsmål, som kan besvares med ja, nej eller med en vurdering på en skala fra 1 til 5.

SÅDAN LAVER DU EN SMALL MEASURE

1. Vælg en problematik, du undrer dig over. Fx hvorfor er mine elever ikke godt nok forbedrede? Hvorfor fungerer gruppearbejdet ikke helt? Hvorfor er mange uopmærksomme i timerne?
2. Kortlæg, hvilke arbejdsprocesser, du ønsker, at eleverne skal gå igennem for at nå det mål, du ønsker. Fx at skimme teksten, før den læses eller at lave markeringer i teksten, at lægge en strategi for samarbejde og have dagsorden til gruppemøderne.
3. Lad dig inspirere af, hvad forskning og undersøgelser siger om den valgte problematik, så du ved, hvilke arbejdsprocesser der er virksomme for det resultat, du ønsker at opnå.
4. Tjek om de arbejdsprocesser, du fokuserer på, er hjælpsomme for eleverne i flere fag, så de kan overføre deres læring.
5. Formuler højst 6 spørgsmål om delprocesserne, som eleverne kan svare ja/nej til eller vurdere på en skala fra 1-5.
6. Del dit spørgeskema ud i begyndelsen eller slutningen af en time. Det skal kunne besvares på 5 minutter.
7. Tag svarene med hjem og undersøg i hvor høj grad, elevernes praksis svarer til dine intentioner. Diskuter resultatet med dine kolleger og lav nye tiltag, som hjælper eleverne i den ønskede retning.
8. Gennemfør de nye tiltag i et par uger. Udlever samme spørgeskema både undervejs og når tiltaget afsluttes for at tjekke, om der sker forandringer.

”Det er helt afgørende, at small measures er nemme og hurtige at bruge. De skal kunne besvares af eleverne på få minutter i begyndelsen eller slutningen af timen, og underviseren skal nemt kunne aflæse svarene som optakt til at forberede den kommende undervisning. For small measures er ikke et værktøj, der giver svaret. De viser, hvor man skal sætte ind i sin undervisningsform for at opnå det ønskede resultat,” siger hun.

>

”Når eleverne ser et spørgsmål om, hvorvidt de de forberedte sig til timen på en bestemt måde, giver det indblik i, hvordan vi ønsker, de skal arbejde.”

Ane Qvortrup.

Indblik i undervisningens skjulte aspekter

Ane Qvortrup ser flere grunde til at bruge small measures som didaktisk refleksionsværktøj. De kan for eksempel tilføre erfaringen og intuitionen en viden, der er forankret i praksis.

”Gymnasielærere forholder sig naturligvis i forvejen refleksivt til deres arbejde, men undervisning er uforudsigelig og dynamisk, og man kan ikke altid se elevernes læringsstrategier. Netop derfor er det ikke nok at handle efter bedste evne eller forholde sig intuitivt til, om det går den rette vej. Man må supplere med hele tiden at forholde sig rationelt til, hvilken hensigt man havde med sin undervisningsform og undersøge, om man opnåede det,” siger Ane Qvortrup.

Small measures er også relevante, fordi man ved at arbejde, der foregår i situationer, underviserne ikke kan observere, har afgørende betydning. Eleverne forbereder sig derhjemme eller i lektiecaféen, og de arbejder i grupper på egen hånd.

”Du kan lave virkelig gode oplæg til gruppearbejde eller tekstlæsning uden at spore de ønskede resultater bagefter. Måske deler eleverne bare opgaverne imellem sig og sætter det sammen til sidst, eller måske læser de tekster uden at forstå eller se sammenhængen til det, du underviser i. Small measures kan hente data på de mere skjulte delasppekter af vores undervisningspraksis,” siger hun.

Øvelse gør mester og kan genbruges

Ane Qvortrup bruger selv small measures i sin undervisning og har afprøvet det med lærere fra 18 gymnasier i et projekt i 2015. Erfaringerne viser, at det kræver tid at blive dus med metoden.

”I begyndelsen er det svært at udvikle gode spørgsmål, der præcist rammer det, man vil have svar på. Det kræver øvelse, og at man måske taler med eleverne om, hvordan de oplever spørgsmålene. Det er en fordel at arbejde sammen i et team omkring en klasse, der har brug for at styrke noget bestemt, fordi man er mange om at lave spørgsmålene, og fordi eleverne lærer arbejdsprocesser, de kan overføre fra fag

til fag, ligesom de ser en kontinuitet i, hvordan man formulerer sig om deres undervisning,” siger hun.

For udover at være et didaktisk refleksionsværktøj for undervisere, er small measures også en feedback-metode.

”Data har aldrig kun én funktion. De er summative og vurderer elevernes adfærd, men de er samtidig formative og støtter eleverne i at træffe gode valg. Når eleverne ser et spørgsmål om, hvorvidt de forberedte sig til timen på en bestemt måde, giver det indblik i, hvordan vi ønsker, de skal arbejde. Det har effekt både på elever, der svarer i overensstemmelse med deres objektive handlinger, men også på elever, som måske pynter på deres præstation, fordi de stadig bliver opmærksomme på, hvad det ønskede er,” siger Ane Qvortrup.

Small measures kan dog aldrig stå alene. Indsamlede data skal pege på, hvilke undervisningsformer der kan vedligeholde en god praksis eller ændre en uheldig praksis.

”Man skal ikke køre sig selv og sine elever trætte i databrug, men sætte ind, når bestemte områder skal undersøges. Over nogle uger kigger man på flere svar og lærer, hvad der ser ud til at skulle styrkes. Så intervenerer man og tjekker igen efter et par uger, om det ser ud til at have den ønskede effekt. Derefter lægger man sin indsats væk og laver en small measure efter noget tid for at se, om adfærden holder fast. Small measures må meget gerne genbruges, hvilket gør det værd at investere tid i at blive god til metoden.” ●

OM ANE QVORTRUP

Lektor i uddannelsesforskning og leder af Center for interdisciplinær forskning og udvikling på Syddansk Universitet. Hun har gennem de seneste år deltaget i en række forsknings- og udviklingsprojekter samt skrevet bøger og artikler om almindidaktik og undervisningskvalitet bl.a. ’Feedback i lyset af samtidens didaktiske paradigme’ og ’Læringscentreret uddannelse i gymnasiet.’